

Záznam se setkání PS pro podporu moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí

Datum a místo konání: 14. 11. 2023, kancelář MAP, Volnočasové centrum MH, Zámecká 744, Mnichovo Hradiště

Členové: Iva Štrojsová, Markéta Tomášová, Květa Havlíková, Jana Jedličková, Kateřina Vítová, Jaroslav Zadražil, Lukáš Umáčený jako host

Program:

1. Přivítání, seznámení
2. Očekávání členů PS
3. Aktuální témata
4. Regionální učebnice
5. Rozloučení, termín dalšího setkání

1. Přivítání, představení

Členové pracovní skupiny se nejprve vzájemně představili. Iva Štrojsová, vedoucí PS, shrnula pro ty, kteří nebyli na minulé schůzce, jak jsou v MAP IV schůzky koncipovány.

2. Očekávání členů PS

Co byste byli rádi, kdyby vám společně trávený čas přinesl? Co setkávání PS přináší? Zaznělo: PS může otevřít další prostor pro zlepšení vzdělávání, rozvíjí se spolupráce škol a knihovny, jiné knihovny zajímá naše představování knih školám, přinášíme inspiraci i začínajícím učitelům.

3. Aktuální témata

Co nyní řešíte? Čím se zabýváte?

Aktuální byly otázky spjaté s tvorbou konceptu regionální učebnice – viz následující bod.

4. Regionální učebnice

Které otázky a myšlenky vás k učebnici napadají?

Záznam bodů z proběhlé diskuse:

Učit bezpředmětně x sešitky podle tématu?

- tematicky laděný sešit, lekce ale budou ideálně mezioborově koncipované – kompetenčně laděné.

Pro který ročník?

- 1. stupeň, 2. stupeň, něco pro MŠ

Kde se děje něco zajímavého?

- Kněžmost – knihovna, dělají procházky po obci, hledačky

Bude někdo učebnici využívat?

- Je ambice učitelů ji používat? Uděláme super knížku, budou podle toho učit? Kolik učitelů to využije? Máme zpětnou vazbu na Geologického mapováčka?

Pozn. Iva Štrojsová: zjistit, zda a jak se využívají Mapováčci a pexeso.

- Myšlenka k tvorbě: RU (regionální učebnice) je tvůrčí činnost, která bude inspirovat dál – inspirujte aspoň někoho, pár lidí.
- Dělejme to pro sebe.
- Není to jen pro učitele, ale i pro rodiče.

Jak ji propagovat?

- Knížku představit ve školách přímo – jít tam, předat to, veřejně to přestavit, přizvat zástupce z ORP.
- Udělat ukázkovou hodinu.
- Představit i veřejnosti – ať to vidí i rodiče, paní učitelko, použijte z toho něco.
- Mít na Sousedských slavnostech infostánek – máme tady tyto materiály.
- Poslat kroužkům, přírodovědcům, turistům, např. do vzdálenosti 50 km v okolí. Máme tady toto. Chcete to? Je jednodušší změnit veřejnost než učitele.

Kde začíná a kde končí region?

- Základ tvoří ORP MH, zaměřit se tedy na město MH, místní části, obce na území ORP.
- Uvést informace, které jsou specifické pro region, neopakovat informace z učebnice.
- Např. lekci pro MH udělat tak, aby šla použít i pro Kněžmost a obdobně velké obce.
- Vytvořit obdobu pro menší obce.

Členové se následně rozdělili do **triád**. Základní otázka pro jejich práci byla: **Co byste dětem rádi ukázali, zprostředkovali v našem regionu** (historická událost, krásy přírody, zajímavosti města, významné osobnosti regionu...). **Co by děti měly podle vás zažít/znát/rozumět tomu – a je to v našem regionu, týká se to Mnichovohradištska?** (hledáme konkrétní témata pro učebnici – místa, osoby, události...)

Přítomní nejprve pracovali v triádách, následně vždy jedna skupina sdělovala své postřehy. Záznam těchto nápadů doplněný poznámkami Ivy Štrojsové:

Historie - Propojit: co se dělo v MH a co se dělo ve světě

Minulost

– Proč si děti myslí, proč vzniklo MH?

- Proč zrovna tady, proč ne jinde?

Židovské obyvatelstvo v MH

- Židovský hřbitov
- Budou se realizovat Stolperstein
- Židovský dům – prodejna pana Kaliny

Spolufinancováno
Evropskou unií

- Židovské obyvatelstvo
- Zrevitalizovaný hřbitov
- Je už PL

Ostrov sv. Anny

- Pověst – o sv. Anně, která to zde ochraňuje, morová epidemie
- Socha, kaple

Iva: Nakreslit sochu, děti dokreslí okolí sochy, připíšou si informace o patronce města, o tom, proč je patronkou (doplní si text s chybějícími slovy, slova na doplnění, pracují s pověstí o sv. Anně)

Iva: nakreslit kapli – děti si dopíšou typické prvky baroka, s čím baroko pracuje

Iva: zámek – nakreslit, použije se půlka, děti druhou osově souměrnou dokreslí, dopíšou si fakta o:

- a) Baroku?
 - b) A. z Valdštejna – to spíše
 - c) O rodu Valdštejnů – práce s textem po úvodním brainstormingu
- ? Kdo to přestavěl do dnešní podoby? Asi Valdštejní

Kláster v zahradě

Kapucíni – co vlastně mniši dělají?

Kaple s lapidáriem

Současnost kláštera

Kláster Hradiště nad Jizerou – návaznost na MH, klášter, cisterciáci, pivo

Václav Budovec z Budova

- Socha na náměstí – proč je právě tam
- Má tam nějakou desku na stěně zámku?
- Jeho osobnost, téma renesance
- Máme nějakou renesanční památku poblíž?
Osobnost Budovce, příčiny a okolnosti smrti
- Obrázek sochy B.

Valdštejn a Valdštejní v MH

- Pohřbení, vlastnění panství

Spolufinancováno
Evropskou unií

- Velikost panství
- Čím se živilí?
- Rok 1945, znárodnění

Prusko-rakouská válka

- 1866, hledání hrobů, zakopaný kůň v Dolcích, je tam pohřbený.... I se svým koněm
- je už zpracovaný PL

Socha svobody v parku

- příběh sochy
 - Památník padlým
 -

Generál Koller – doprovázel Napoleona na Elbu

Jak téma využít?

Osobnosti

- Pátrání po neznámých významných rodácích
 - Kdo to byl?
 - Co udělal?
 -
- plaketky, procházka pro plaketkách, kdo to byl, co udělal

Naše obec

Názvy míst – Bělidla – bělilo se prádlo...

- Práce s mapou: najdi na plánu města tyto ulice.
- Jak asi přišly ke svému jménu?
- Náповěda: dané předměty, místa nakreslit.

Symboly obce/města, vlajka

Samospráva a státní správa

Hřbitov

– osobnosti MH, čítanka významných osobností, proč jsou hroby neudržované?

- Hřbitovní nápisy, jména

Náměstí/náves

Proměny v historii, slohy

Architektura

Co dříve bylo na dané místě

Proč se budova zbourala?

Proč se postavilo právě toto?

- Práce se starými fotografiemi – připiš k obrázku, co se na daném místě nachází dnes?
- Proč asi k proměně došlo?
- Vypadá budova dnes stejně jako tenkrát?
-

Poledník

Poledník – prochází na Horce, kudy ještě prochází?

Věci se mění, ale poledník zůstává – vidím ho v mapě, čára, co vede globusem

Pan Poledník šel zrovna kolem, když se tvořila lavička na Horce. Dana Hörbová – manželka pana Břicháčka, sestra Míši Mydlářové

Jak se žilo a jak se žije

Kostelíky a kaple v okolních vesnicích

- Mohelnice – románský sloh
- ? Kde jsou kostely? Čím jsou případně jedinečné?

Církev v MH – otázka víry

Svatojakubská cesta

- Kostel sv. Jakuba
- Proč se lidé vydávají na cestu?
- Co na své pouti hledají?
- Označení cesty, trasa cesty – trasa přes ČR

- Proč svatojakubská?

Valečov – historické hledisko, pověst

Průmysl v proměnách času, továrny

Benešovka

LIAZ – lité domky, proč město vypadá tak, jak vypadá, DRUŽBA, DUKLA

Železnice, doprava – silniční spojení, mapy.cz, umět si vyhledat spojení, jízdní řády, turistika, cykloturistika, důležitost dopravního uzlu

Jak dlouho trvala doprava do Prahy koněm či díky železnici?

Rány města – mor, války, bitvy, požáry, povodně: Vráťa Vodák – párkrát nešel do školy, protože byli vyplavení (pí Jedličková)

Školy – i zaniklé, které jsou, nejsou, byly, historie školství, máme to do školy 10 minut x 10 km

- Je to lepší x horší, dostupnost. Jak se mění systém vzdělávání? V kolik začínají? Dnes si děti stěžují, že začínají v 7:20.
- Babička chodila hodinu. Když to bylo dobré, sedlák z Mohelnice prohrnul cestu do Hradiště. Někdy byl sníh až do pasu. Tam si u kamen rozvěšovaly věci.
- Komfort dnes: kolo, auto, rodiče
- Brzké vstávání, náročná
- Hela Charvátová: chodili pěšky na Klášter do školy
- Sezemice: je zde krásná třída, jak dříve vypadala třída
- Děti dostanou školy, vypočítají si, jak dlouho chodily do školy (dle vzdálenosti)

Hostince

– vesnice potřebovala kostel, hospodu a školu, aby byla kompletní, nezbytná infrastruktura včera a dnes

Procházka před 150 lety

– Celodenní. Rekonstruovaná roubenka, bydlelo tam např. 15 lidí, minulost, dnešek a budoucnost, Proč se máme dneska dobře, jak lidé žili před 150 lety, tamhle byl švec, tamhle kovář, tady bydlelo 15 lidí (jak se sem vešli?..)

Řemesla – čím se lidé živilí dříve a čím dnes. Mohou si něco vyzkoušet. Kdo co dělal? Švec boty, jak se změnila výroba. Kde vzal podrážku, proč se opravovala? Kominík.

Která povolání dělají lidé ve vašem okolí (rodiče, prarodiče, teta, známí...)

Čím bychom se asi živilí, jaká povolání vykonávali, kdybychom žili např. v roce 1800?

- Názvy povolání, obrázky předmětů typických pro dané povolání

Divadlo, divadelní spolek – spolková činnost

- Budova, kde fungovalo, jak se dříve spolky jmenovaly

Sport – Sokol, atletika, osobnosti

- Kdy se u nás začalo sportovat? Sporty dnes již neexistující
- Hořicova plovárna – byla v zákrutě
- Dámec - ? u Kofoly, dámská plovárna: zeptat se pí Dumkové, nebo je to podle stavitele Dámce
- Pěstovali zdravý duch v těle, otužování dnes

Příroda

Příroda Českého ráje

- Přírodní krásy, fauna, flóra, geologie
- Sopky: Baba, Mužský, Káčov – geologie
- Valečov, Zásadka, Klamorna, skály

Ornitologie

– dr. Hořice, ptáci v regionu, Žabakor

web – čápi

Jizera a její přítoky

fauna, flóra, život kolem řeky

Hydrologie: průtok, teplota, kde se bere, kde pramení, kde končí

Vodáctví – zodpovědný přístup, vodní znečištění

Elektrárna, povodňová stěna

Niva Jizery

- Mapa, vyznač v ní Jizeru a její přítoky

Lesopark – příroda v něm

Lípa: Hledačka na lípu – hledejte lípu, zakreslete do mapy, kde v MH jsou. Vzít si to ruky lísteček a porovnávat to.

Budoucnost

– co chci pro lidi a pro místo, navázat to na volby, jak to mohu já změnit, mít člověka, který má touhu něco změnit.

Po práci v triádách jedna ze skupin zveřejnila své návrhy, druhá skupina průběžně doplňovala její přehled svými postřehy.

Další

Finanční G: Platy, ceny zboží, kolik stály boty, kolik si švec vydělával. Máme se lépe, nebo ne.

Emoční G: církve, války, komunismus – etapy města

Následně Iva Štrojsová připomněla témata z minula.

Možná témata do učebnice z předchozích schůzek PS:

- Overturismus a Český ráj
- Jak chodit na toaletu v lese
- Potravní řetězec – kelímky od jogurtu s obrázky rostlin/zvířat – vzájemně se „požírají“ (jeden kelímek se dává na druhý)
- Zařadit práci s mapou – i geologickou
- Mácha – Valečov, Klášter
- Zemědělství dnes
- Nářečí
- o Slova různých generací
- o Naše rodina – genealogie
- o Náhrobky
- o Pomník 1. sv. války – viz lekce z Maršova DOTEK
- o Tradice regionu
- o Otisk velkých dějin v našem regionu

Podoba publikace:

- Barva písma: černá – lépe se kopíruje, tmavě modrá: působí měkčeji
- Bílý, ne ekologický papír – aby se to dalo kopírovat
- Ikonky po stranách? Ano – ne, které?

Garanti oblastí:

- Terezie Nohýnková: příroda
- Michala Mydlářová: geologie
- Iva Štrojsová: společenskovední tematika, literatura (Šly by použít vytvořené materiály? Pověsti, literární procházky...)
- Lukáš Umáčený – ilustrace, souhlasil
- Paní Dumková, muzeum: tradice (pozn. v Muzeu Příbor mají zpracovaný pravěk), dodala některé z tipů, kde hledat info

- Petr Mazánek – dějiny, souhlasil se spoluprací

Kostra RU – pracovní verze č. 1 (Iva Štrojsová):

Doma jsem tam, kde...

1. Místo, kde žiji

Tam, kde žiji

Posílám pohled domů rodičům

- Obrys pohledu, dítě píše adresu

Zakresli do mapy:

Mapa Evropy

ČR

Kraje

Výseč ORP

- Práce s mapou – zakresli určené obce a vsi do mapy

Městský úřad v MH / obecní úřad

- ORP – oč se stará?
- Samopráva x státní správa: kontakty, fungování, kompetence...
- Starosta, zastupitelstvo, rada města, komise...
- Kde všude býval MěÚ?
- Historie: mnichovohradištský okres
- Volby do zastupitelstva – simulace

ORP MH

- Co je to ORP, které služby jsou zde poskytovány
- Mapa – zakreslit obce
- Poznat podle dominanty danou obec – viz Lanškroun (obrázek, název, popis)
- České/německé názvy obcí

Znaky obcí, původ jména obce

- Obrázky znaků

Spolufinancováno
Evropskou unií

- Pověsti o původu jména obce
- Jména česká x německá, německé obyvatelstvo, odsun

Město Mnichovo Hradiště/Kněžmost...

Důležité mezníky v historii obce

Spojitost s Klášteřem Hradiště nad Jizerou

Budovy, které vyprávějí o historii města – rozkvět, úpadek...

Moje obec

- Plán města MH / obce – pocitová mapa
- Orientace v mapě/plánu města: zakreslit do mapy vybraná místa (zámek, radnice...)
- Spolky v obci

Místní části:

Zakreslit do mapy

poznat dle dominanty – vytipovat dominanty obcí a místních částí

Náhrobní nápisy / hřbitovy / příběhy skryté za náhrobky

Jména na daných hřbitovech, rodová jména...

Kořeny naší rodiny

- Genealogický vývod
- Otázky od Petra Nováka

Co by bylo přímo v obci potřeba?

Služby a místa ve městě

Soupiska místa – zaškrtni, která jsou v obci

Která služby v obci chybí?

Kam za nimi jezdíme?

Co by bylo přímo v obci potřeba?

Doprava

Hledání spojení v jízdním řádu

Spolufinancováno
Evropskou unií

Dopravní prostředky ve městě

Doprava do školy

MH – dopravní uzel: kam od nás vede přímé spojení

Dopravní hřiště?

Katastr Mnichovo Hradiště

Kolik zabírá: zemědělská plocha, lesní, zastavěná, ostatní služby (komunikace, sklady...)?

Vytvoř koláčový graf.

Intravilán x extravilán: v čem se liší

Územní plán

- Najít neudržovanou plochu – zakreslit je to mapy – co mi mapa napovídá? Koncentrují se daná místa určitým způsobem? Jsou ojedinělá?
- Navrhnout plán rozvoje pro dané území – co by tu mohlo být
- X porovnat s územním plánem

Obyvatelé

Vývoj počtu obyvatel

Demografická studie – výhled do budoucna

Zemědělství

Plodiny, zvířata

Soukromý zemědělec x družstvo Březina, Loukovec

Rok na poli – (proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích). RVP: Typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství... Zdůraznit udržitelnost, klimatickou změnu.

..

Udržitelný rozvoj regionu – cesta k aktivnímu občanství (řeším problém, územní plán, veřejné projednání, strategie rozvoje obce/regionu) – overturismus, odpovědný turista

Hospodářství na Mnichovohradištsku

- Tradiční řemesla, vývoj, tradice regionu, proměna: místa, budovy
- Čím chci být? Povolání lidí, kteří pracují přímo v MH a v ORP MH

Spolufinancováno
Evropskou unií

Šetrné nakupování, regionální výrobky

Světelný smog

Osvětlení

Třídění a recyklace odpadu

- Odpad a Český ráj (turista a WC)
- Nakládání s odpady

Energie

- voda, vzduch
- vodní elektrárny

Mlýny na místních tocích

Krajina na Mnichovohradištsku

- Její vývoj: obrázky toho, jak v několika okamžicích krajina kolem nás vypadala
- Osídlování krajiny (co lze vyčíst v krajině – původní sídla, cesty...), půda, voda – co zde nalezneme, eroze v krajině, stavitelství kolem nás, zaniklé rybníky, koloběh – vznik a zánik obcí, dobrý x špatný hospodář (eroze půdy, vyschlý potok), čištění studánky, endemité, současné a historické fotografie
- osídlování, kácení – Ždár... názvy obcí

Zvyky a tradice na Mnichovohradištsku

- Regionální pokrmy, zvyky...
- Lidová architektura

2. Chvilé, kdy se historie dotýkala MH

Hledáme nejdůležitější historické události regionu – udělat jejich přehled

Co bylo zde a co bylo jinde – např. v Egyptě, srovnání našich a světových dějin

Pravěk

- Historie na dotek – je v okolí nějaké naleziště?
- Moře, řeky, hory, prvohory a já

Spolufinancováno
Evropskou unií

Středověk

Václav Budovec z Budova, 1621

Prusko-rakouská válka

1. sv. válka
2. sv. válka

50. léta: kolektivizace

1989

Erby rodů, které vlastnily panství

Historické prameny – kde mohu hledat (muzeum, archiv...)

Statek Lhotice – jedinečný tvar

3. Příroda, která nás obklopuje

Ochrana přírody na Mnichovohradištsku

Jsme na okraji ČR, nebo i součástí?

Vybrané **přírodní rezervace (PR)**, **národní přírodní památky (NPP)** a **přírodní památky (PP)**.

- Poznej podle obrázku/fotky
- Navrhni cestu k danému místu

Český ráj

Krajinný ráz

- Na hrázi zaniklého rybníka historie rybníkářství na Moravě – příčiny budování i rušení rybníků, vliv na krajinu, hospodaření s vodou v krajině, meliorace apod., polní cesty – komunikační i společenský prvek v krajině

Vodstvo

Rybníky v okolí

Jizera a její přítoky

Povodně – jak řeší MH a jak je možné řešit i jinak – úpravy krajiny

Naše studánka, vodáááááá! fyzika – cesty vody v krajině, chemie – čistota vody ve studánce a okolí studánky, odkud u nás doma teče voda, průřezová témata – mapování studánek a zaniklých rybníků v okolí školy, kam a proč zmizely studánky a rybníky – historický vývoj krajiny

Můj strom lípa – zázraky všedního dne, hlava v korunách stromů

Co zahlédnu u Jizery? Ekosystém Jizera – pracovní list Terezy Nohýnkové

Koho potkám v lese? Ekosystém Les – procházka na Káčov

- Např. potravní řetězec (co z toho se odehrává v místním lese)
- Bingo – co uvidím v lese

Ekosystém louka – kde ji v MH najít?

Vývojové fáze určitého hmyzu?

Ekosystém rybník

Vývojové fáze žáby?

Na krmítku

Kdo do našeho regionu létá?

Odkud? Kam pak odlétají?

Proč krmit/nekrmit? Čím krmit? Vliv na trávicí ústrojí ptáků

V hnízdě

Kdo u nás hnízdí? Které raritní druhy?

Co ptákům pomáhá a co škodí? Co s tím můžeme udělat my? Jak podpořit hnízdění?

Místní zajímaví živočichové, rostliny?

Schéma vegetačních stupňů – co je u nás? Kam bychom museli vyrazit za dalšími vegetačními stupni?

- Zázraky v půdě
- Zázraky ve vodě
- Teda, ta voda má ale sílu! Eroze – meandry, narovnání koryt

Geologie

Český ráj

- Mapa území
- Vymysli výlet Českým rájem pro třídu z jižní Moravy (mají 3 dny, přijedou ve středu kolem 16. hodiny, v sobotu v 13:00 jim jede vlak zpět).
- Co by neměli vynechat? Kde bys je ubytoval? S kým bys je seznámil?

Školní zahrada – imitace toho, jak byla dříve zahrádka a zahrada na venkově u stavení/statku (hospodaření, hospodářská zvířata, rostliny, byliny, ekosystém louka, les...), stavění kamenné zídky, výsadba stromů a jejich stříhání

Porovnávám biotopy rodného kraje

4. Literární čítanka

Úryvek z kronik

Místní pověsti – viz literární vycházky, pověsti Českého ráje – lekce již zpracované na MAPu

Příběhy místních: Veselá

Nářeční prvky – mluva starších generací – nahrávky v muzeu

Kouzlo zapomenutého, historie, zvyky a tradice regionu (Vánoce, Velikonoce, Martin, advent, svatodušní svátky...)

Jména vyskytující se v rodinách – zakotvenost rodů v okolních vesnicích či obcích, příjmení v naší obci

Další poznámky k učebnici:

Texty

Psát čtivě – příjemné pro čtenáře

Čtivý úvod

Spíše méně textu

Aktivity pro děti

Velikost písma

Text doplňovat ilustracemi

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ikonky k aktivitám či oblastem

Plánek obce z různých let

Ilustrace – Lukáš umáčený

- Kresby staveb, stromů...
- Černobílé – lze vybarvit, dobře kopírovat

Fotografie

- Vložit formou přílohy do elektronické verze – uživatel si může dle možností vytisknout
- V tištěné verzi případně vložit do sešitků jako přílohu

Grafika

- Čistá, bez zbytečných ozdůbek apod.

Prostor pro tvoření, fantazii,

Interaktivní prvky, zapojit žáky

ISBN

Info o autorských právech – licence, pod kterou lze sdílet...

Zapojení dětí do PL – tvoří ilustrace – dětské kresby tuší

Možné další části, návaznosti:

Stolní hra...

Projektové vyučování – zadání formou projektu

Úryvky z kroniky

5. Rozloučení, termín další schůzky

Termín příští schůzky: V průběhu února by pravděpodobně proběhla pracovní schůzka k regionální učebnici.

Záznam vypracovala: Mgr. Iva Štrojsová

